

РЕШЕНИЕ

с. Старое Дрожжаное

КАРАР

28 гыйнвар 2019 ел

№ 33/3

Законнардагы үзгәрешләргә һәм Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районындагы жирле үзидарә органнарының муниципаль хокукый норматив актларына мониторинг үткөрү хакындагы Нигезләмәне раслау турында

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районындагы жирле үзидарә органнарының законнардагы үзгәрешләргә һәм Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районындагы жирле үзидарә органнары тарафыннан кабул ителгән (игълан ителгән) муниципаль хокукый норматив актларга мониторинг үткөрү буенча эшчәнлеген камилләштерү максатларында, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Уставына таянып, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Советы карар бирә:

1. Кушымтада бирелгән Законнардагы үзгәрешләргә һәм Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районындагы жирле үзидарә органнарының муниципаль хокукый норматив актларына мониторинг үткөрү хакындагы Нигезләмәне расларга.

2. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районындагы жирле үзидарә органнарына:

үзләренә нормалар билгеләү эшчәнлегендә әлеге карарның 1 пункты белән расланган Нигезләмәгә таянырга;

күрсәтелгән Нигезләмәне үтәү буенча җаваплы затлар билгеләп куярга;

җаваплы затлар булып билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләренә вазифаи инструкцияләренә тиешле үзгәрешләр кертәргә.

3. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы составына керүче жирлекләренә үзидарә органнарына муниципаль хокукый норматив актларның законнарда, муниципаль берәмлекләренә уставларына туры килүен системалы контрольдә тоту максатында мониторинг үткөрүне тәмин иткән муниципаль хокукый норматив актлар кабул итәргә тәкъдим итәргә.

4. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Уставы билгеләгән тәртиптә бастырып чыгарырга, шулай ук Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Интернет мәгълүмати-телекоммуникацияләр челтәрендәге рәсми сайтында урнаштырырга.

Татарстан Республикасы
Чүпрәле муниципаль
районы Советының
28.01.2019 ел № 33/3
карары белән расланган

Законнардагы үзгәрешләргә һәм Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районындагы жирле үзидарә органнарының муниципаль хокукый норматив актларына мониторинг үткәрү хакындагы Нигезләмә

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Законнардагы үзгәрешләргә һәм Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районындагы жирле үзидарә органнарының муниципаль хокукый норматив актларына мониторинг (алга таба – мониторинг, муниципаль актлар, жирле үзидарә органнары) муниципаль актларның кабул ителешен (игълан ителешен), үзгәртелешен яки көчен югалткан (кире кагылган) дип саналышын тәмин итү өчен жирле үзидарә органнарының үз вәкаләтләре чикләрендә мәгълүматлар жыю, аларны гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү буенча системалы, комплекслы һәм планлы эшчәнлеген күздә тоту.

2. Мониторинг жирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә.

3. Мониторинг үткәргәндә жирле үзидарә органнары Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Советы аппаратының юридик бүлеге һәм муниципаль берәмлекнең башка жирле үзидарә органнары белән үзара хезмәттәшлек итәләр.

4. Мониторинг үткәрү өчен жирле үзидарә органнарында җаваплы затлар билгеләнәп куела.

5. Мониторинг үткәрүнең максатлары булып:

федераль законнарга һәм республика законнарына туры китерү максатында муниципаль актларның кабул ителүе, үзгәртелүе яки көчен югалткан дип саналуы кирәклеген ачыклау;

муниципаль актлардагы коллизияләргә, каршылыкларны, төшереп калдыруларны, хокукый җайга салудагы кабатлауларны бетерү;

жирле үзидарә органнарының норматив хокукый базасын системалаштыруны тәмин итү;

муниципаль актлардагы коррупциоген факторларны ачыклау;

кирәге калмаган (актуальлелеген югалткан) яки практикада кулланылмаучы муниципаль актларны яки аларның аерым нигезләмәләрен (нормаларын) ачыклау;

хокук кулланылышының эффектлылыгын күтәрү; муниципаль актларны реализацияләүнең эффектлылыгын киметүче факторларны ачыклау;

жирле үзидарәнең тиешле бүлекчәләре тарафыннан муниципаль актларның үтәлешенә контрольне гамәлгә ашыруга булышлык итү;

нормалар билгеләү эшчәнлеген камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләү

тора.

6. Мониторинг үз эченә:

федераль конституцион законнардагы, федераль законнардагы, Россия Федерациясенең башка закон чыгару актларындагы;

Россия Федерациясе Президенты указларындагы, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарларындагы, федераль башкарма хакимият органнарының норматив хокукый актларындагы, федераль дәрәжәдәге башка норматив хокукый актлардагы;

Татарстан Республикасының законнарындагы һәм башка норматив хокукый актларындагы;

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Уставындагы, муниципаль актлардагы үзгәрешләрне жыюны, аларны гомумиләштерүне, анализлауны һәм бәяләүне ала.

7. Мониторинг алып баруга нигез булып:

федераль һәм республика закон чыгару актларына үзгәрешләр кертелү;

муниципаль актларның хокукый жайга салуның аерым сферасында кулланылышын анализлау;

прокуратура органнары мәгълүматы;

муниципаль актларның житешсезлеге яки аларны камилләштерү кирәклегенә хақында массакүләм мәгълүмат чаралары мәгълүматы;

муниципаль актларның камил булмавы хақында гражданның, юридик затларның, шул исәптән, ижтимагый оешмаларның, фән, хокук яклау оешмаларының һәм башка оешмаларның, шәхси эшмәкәрләрнең, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллеке органнары депутатларының мөрәжәгәте, шул исәптән түбәндәгеләрне үз эченә алган мөрәжәгатьләр тора:

Татарстан Республикасының муниципаль норматив хокукый актлар регистрына кертелгән муниципаль актларга карата Татарстан Республикасы юстиция министрлыгы үткәргән хокукый экспертиза бәяләмәләрен;

муниципаль актларга аны үткәрергә вәкаләтле булган затлар билгеләнгән тәртиптә үткәргән коррупциягә каршы экспертиза бәяләмәләрен;

жирле үзидарә органнары үткәрә торган конференцияләр, семинарлар, халык тыңлаулары, жәмәгать тикшерүләре һәм башка чараларның йомгаклау документларын.

II. Мониторингны үткәрү тәртібе

8. Жирле үзидарә органнары үз компетенцияләренә кагылган мәсьәләләр буенча мониторингны элекке Нигезләмәнең 4 пунктында күрсәтелгән жапаплы затлар белән хезмәттәшлектә үткәрәләр.

Мониторинг үткәрү максатында эшче төркемнәр төзелергә, киңәшмәләр, консультацияләр үткәрелергә, кирәкле мәгълүмат сорап алынырга, Татарстан Республикасының, Россия Федерациясе субъектларының башка муниципаль берәмлекләре тәҗрибәсе өйрәнелергә, эшчәнлекнең башка формалары файдаланылырга мөмкин.

9. Мониторинг:

элегә Нигезләмәнең 6 пунктында күрсәтелгән актларны;
 федераль, республика, муниципаль дәрәжәдәге норматив хокукый актларны дөгьвалау хакындагы эшләр буенча суд актларын (суд практикасын);
 прокурор күзәтчелеге актларын анализлау рәвешендә гамәлгә ашырыла.

10. Мониторинг үткәрү, жирле үзидарә органнарының норматив базасын анализлау, һәм шулай ук, мониторинг йомгаклары буенча башкарылган норма чыгару эшләре нәтижәләрен беркетеп кую максатында муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы кабул иткән жирле үзидарә органнарында муниципаль норматив хокукый актлары реестрын төзү һәм алып бару тәртибе хакындагы карарына туры китереп алып барылучы муниципаль норматив хокукый актлары реестры файдаланыла.

11. Мониторинг үткәрү процессын гамәлгә ашыруны оптимальләштерү өчен:

«Гарант» яки «КонсультантПлюс» мәгълүмати системаларында контрольгә куелган закон чыгару һәм башка норматив хокукый актларга үзгәреш кертелү турында мәгълүмат булуны;

«Гарант» яки «КонсультантПлюс» мәгълүмати системаларында хокукый жайга салуның тиешле сфераларындагы яңалыклар хакында мәгълүмат булуны;

“Кодекс” мәгълүмати компаниясенен “Региональ закон чыгару эшчәнлегә аналитикасы” автоматлаштырылган мәгълүмати системасында муниципаль актларда законнарга туры килмәүчелекне ачыклаган мәгълүмат булуны тәэмин итүче мәгълүмати системаларның автоматлаштырылган сервислары (аларның операторлары белән контрактлар, килешүләр төзү белән бәйлә мөмкинлекләр булганда) файдаланыла.

Мониторинг үткәрү процессын гамәлгә ашыруны оптимальләштерү максатында башка мәгълүмати системалар сервислары файдаланылырга мөмкин.

12. Муниципаль хокукый актларның кабул ителешен (игълан ителешен), үзгәртелешен яки көчен югалткан (кире кагылган) дип саналышын тәэмин итү өчен мониторинг үткәргәндә элегә Нигезләмәнең 9 пунктында күрсәтелгән анализ белән беррәттән муниципаль актларның кулланылыш практикасы түбәндәге критерийлар буенча гомумиләштерелә һәм бәяләнә:

кеше һәм гражданның гарантияләнгән хокукларының, ирегенең һәм законлы мәнфәгатьләренең үтәлеше;

муниципаль актлар кабул ителүенең (игълан ителүенең) кирәклеген билгеләүче зуррак юридик көчкә ия булган норматив хокукый актларның булуы;

жирле үзидарә органының муниципаль актлар игълан иткәндә үз компетенциясе чикләрен үтәүе;

муниципаль актларда коррупциоген факторларның булуы;

иҗтимагый мөнәсәбәтләрне хокукый жайга салуның тулылыгы;

хокукый нормалардагы коллизия;

юридик-техник характердагы хаталар булуы;

муниципаль актны кулланганда аның нигезләмәләренең мәгънәсе бозылуы;

муниципаль хокукый актны кулланганда законсыз яки нигезсез карарлар, гамәлләр (бер нәрсә дә эшләмәүлек);

норматив хокукый актларны куллану тәҗрибәсе булу;

норматив хокукый актларны куллануда бертөрле тәҗрибә булмау;

муниципаль актка аңлатма бирү мәсьәләләре буенча гаризалар булуы (саны) һәм аларның эчтәлегә;

гариза бирүчеләрнең муниципаль акт тарафыннан жайга салынучы мөнәсәбәтләргә бәйле таләпләренең кәнагәтьләндерелүе (кире кагылуы) турында законлы көченә кергән суд карарларының булуы (саны);

13. Мониторинг йомгаклары буенча федераль законнарда һәм республика законнарында муниципаль актларның үзгәртелүен таләп иткән үзгәрешләр ачыкланганда, жирле үзидарә органнары:

муниципаль актка үзгәрешләр кертү турында, муниципаль актны үз көчен югалткан дип санау турында, яңа муниципаль акт кабул итү турында тиешле муниципаль акт проектлары төзиләр;

муниципаль актларны зуррак юридик көчкә ия булган актларга туры китерүгә юнәлтелгән башка чаралар күрәләр.

14. Федераль һәм республика закон чыгару актларына муниципаль актларның үзгәртелүен таләп иткән үзгәрешләр кертелгәндә мониторинг федераль яки республика актлары игълан ителгән моменттан соң 30 көн эчендә үткәрелә.

Мониторинг үткәрүгә нигез булып гражданның, юридик затларның, шәхси эшмәкәрләрнең, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллеке органнары депутатларының мөрәҗәгәтьләре, шулай ук «Россия Федерациясе прокуратурасы турында» гы Федераль закон билгеләгән срокларда каралырга тиешле прокурор күзәтчелеге актларыннан гайре башка прокуратура мәгълүматы торганда мониторинг алар кергән көннән соң 30 көн эчендә үткәрелә. Күрсәтелгән очрактарда мониторинг үткәрүнең йомгаклары хакында мөрәҗәгать итүче затка хәбәр ителә.

Федераль һәм республика закон чыгару актларына үз көченә ерак перспективада керүче үзгәрешләр ачыкланганда, жирле үзидарә органнарының норма билгеләү эшчәнлегә планнарына тиешле корректив ясау турында тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтиҗәләрен тормышка ашыру

15. Мониторинг нәтиҗәләре буенча муниципаль акт проекты төзү һәм аны кабул итү тиешле федераль һәм (яки) республика закон чыгару актларына үзгәреш кертелгән моменттан әлегә Нигезләмәнең 14 пункты өченче абзацында күрсәтелгән очрактан гайре ике айдан соң булмаган сиктә башкарыла.

16. Мониторинг үткәрү өчен җаваплы затлар мониторинг нәтиҗәләре турында жирле үзидарә органнары җитәкчеләре каршында ай саен, хисап аеннан соң килгән айның 5 числосыннан соңга калмый, хисап тоталар.

16.1. Мониторинг нәтиҗәләре турындагы хисап (мәгълүматлар) үз эченә түбәндәгеләрне кертәргә тиеш:

мониторинг үткэрү объекты турында мәгълүмат;
мониторинг үткэрүне башкаручылар турында мәгълүмат;
мониторинг үткэрү периоды турында мәгълүмат;
мониторинг үткэрүгә нигез булган хокукый жайга салу предметына кыскача характеристика.

16.2. Мониторинг нәтижеләре турындагы хисап (мәгълүматлар) үз эченә түбәндәгеләрне кертәргә мөмкин:

хокукый жайга салуның ачыкланган проблемалары турында мәгълүмат;
муниципаль актка үзгәрешләр кертү һәм (яки) яңа муниципаль акт кабул итү, муниципаль актны кире кагу кирәклегенә турында рекомендацияләр;
мониторинг нәтижеләренә нигезләнгән, хокукый мөнәсәбәтләрнең тиешле сферасында хокукый жайга салуны камилләштерүгә юнәлтелгән башка нәтижеләр һәм тәкъдимнәр.

17. Мониторинг нәтижеләре буенча яңа кабул ителгән муниципаль актлар законнар билгеләгән тәртиптә һәм срокларда Татарстан Республикасының муниципаль норматив хокукый актлар регистрына кертү өчен жиберелә.

Күрсәтелгән регистрга кертү өчен мониторинг нәтижеләре буенча ачыкланган һәм аңа кертелмәгән муниципаль актлар жиберелә.

18. Мониторинг нәтижеләреннән чыгып, норма чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эзерләнергә мөмкин.

IV. Жаваплылык

19. Мониторинг үткэрү һәм хокукый юнәлештәгә эшчәнлек өчен жаваплы затлар мониторингны оештыру, шулай ук жирле үзидарә органнары карамагында булган тиешле хокукый жайга салу сферасындагы муниципаль актларны федераль законнарга һәм республика законнарына үз вакытында туры китерү өчен шәхси (шул исәптән дисциплинар) жаваплылыкта булалар.

20. Мониторинг нәтижеләре буенча кылынган, негатив нәтижеләргә, шул исәптән гражданның, юридик затларга, жәмгыятькә һәм дәүләткә зарар китергән гамәлләр (бер нәрсә дә эшләмәүлек) өчен закон нигезендә жирле үзидарә органнары җитәкчеләре жавап тоталар.